Predslov k článkom „Písmo vyučuje“

Category: Písmo vyučuje
written by Drahoslav Vajda | 1. júla 2026

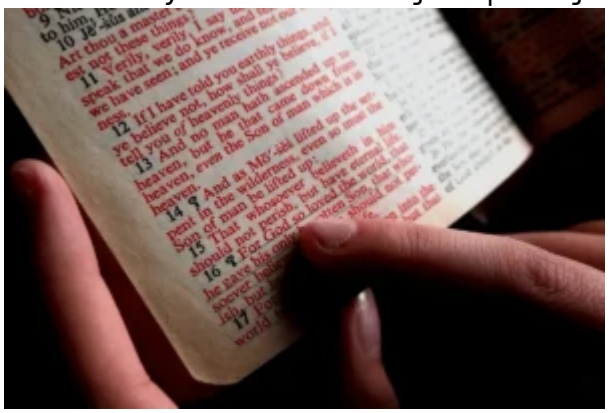

Zásady postupu pri štúdiu, výklade a vyučovaní Písma

Apoštol Pavol v liste Korintským dôrazne upozorňuje, že každé svedectvo – hovorené alebo zapísané slovo – má stáť na dvoch alebo troch svedkoch (zdrojoch, veršoch): „Toto po tretie idem k vám. Na ústach dvoch svedkov a troch bude stáť každé slovo“ (2. Korintským 13:1). Toto je prvý predpoklad, prvá požiadavka pravdivosti učenia, ktoré má byť brané za biblické. Biblické učenie je postavené najmenej na dvoch a troch veršoch Písma – to je nutná, no nie postačujúca podmienka jeho biblickosti. Preto apoštoli súčasne upozorňujú, aby sme všetko skúmali, lebo falošní proroci už vyšli do sveta (Skutky 17:11; 20:28–32; 1. Tesalonickým 5:20–21; 1. Jánov 4:1).

Kritériá biblickosti učenia

Naša povinnosť je skúmať pravdivosť učení, obzvlášť v týchto posledných časoch. V tomto oddiele predkladáme kritériá, ktoré umožnia posúdiť a rozhodnúť, či dané učenie je, alebo nie je biblické.

Držíme presvedčenie, že Biblia (39 kníh Starého a 27 kníh Nového zákona – celý kánon Písma) je vdýchnutá Bohom: „Každé písmo, vdýchnuté Bohom…“ (2. Timotejovi 3:16). Všetkých 66 kníh kánonu je pravdivým Božím zapísaným slovom. Na tomto presvedčení sú postavené kritériá, ktoré umožňujú rozhodnúť, ktoré učenie, výklad alebo doktrína je pravdivá – čiže biblická. Pri ich stanovení vychádzame z verša:

> Každé dobré danie a každý dokonalý dar zostupuje zhora od Otca svetiel, u ktorého nieto zmeny, alebo nejakého obratu zatônenia.

> *Jakob 1:17*

Týmto veršom je oznámené, že všetko, čo prichádza od Boha, je dobré a dokonalé, lebo u neho niet zmeny ani obratu zatônenia. Celé zapísané Božie slovo je pravdivé, lebo Boh je pravda a z jeho úst vychádzajú len pravdivé slová. Pisatelia kníh a listov Písma boli pri písaní vedení Svätým Duchom (2. Petrov 1:21).

Prvé kritérium: biblické učenie nesmie odporovať ani jednému veršu Písma

> Pravdivé, čiže biblické učenie nie je v rozpore ani s jedným veršom Písma.

To je kritérium v negatívnom zmysle – hovorí, akým učenie nemá byť.

Druhé kritérium: biblické učenie musí byť v súlade s celým Písmom

> Biblické učenie musí byť v súlade (v harmónii) s kontextom, kapitolou, knihou a celým Písmom.

Len také kresťanské učenie môžeme považovať za pravdivé a správne – čiže za biblické –, ktoré neodporuje ani jednému veršu z kánonu Písma, ale je v harmónii s kontextom, kapitolou, knihou a celým Písmom.

Ak nejaké učenie odporuje čo len jednému veršu z kánonu Písma, treba ho nekompromisne odmietnuť – je nepravdivé, nebiblické, falošné. Tohto kritéria sa treba pevne držať, lebo aj falošné učenia sa odvolávajú na Písmo a o sebe prehlasujú, že sú pravdivé. Toto kritérium odhaľuje každé učenie takým, akým v skutočnosti je.

Z toho vyplýva aj kritérium pre odhalenie falošného učenia: **Učenie, ktoré protirečí čo len jednému veršu z kánonu Písma, je falošné učenie.** Stačí jediný verš, s ktorým je v rozpore.

Poznámka: Vyššie uvedené kritérium pravdivosti sa vzťahuje aj na každý preklad Písma. Ak vo výtlačku Písma objavíme verš, ktorý odporuje iným veršom toho istého prekladu alebo posolstvu celého Písma, treba si ho korigovať, aby bol v súlade s celým učením Písma. Preto je pri štúdiu Božieho slova užitočné a rozumné používať viacero prekladov a porovnávať medzi nimi.

Ďalšie kritérium: skúmanie dôsledkov učenia

Niekedy nevieme ihneď rozhodnúť o správnosti počutého alebo zapísaného učenia – najmä vtedy, keď učenia na prvé počutie znejú ľúbivo a pravdivo, ale nie sme si ich pravdivosťou celkom istí. V takomto prípade treba preskúmať

dôsledky príslušného učenia. Toto kritérium vyplýva z princípu príčinnosti.

Každé slovo, každé tvrdenie, každé učenie má dôsledok. Dôsledky, ktoré z neho vyplývajú, musia byť v zhode s učením Písma. Ak sú všetky dôsledky v zhode s Písmom, učenie môžeme považovať za pravdivé (biblické). Ak nie je čo len jeden dôsledok v zhode s Písmom – čo len s jedným veršom alebo s jedným čiastkovým učením –, treba ho odmietnuť ako falošné.

Ak sa dôsledky učenia nezhodujú s Písmom, treba preskúmať príčinu nezhody. Môže ísť o niektorý z týchto dôvodov:

1. Učenie nie je postavené iba na veršoch vzatých z Písma – aspoň jeden predpoklad nie je z kánonu Písma.
2. Učenie je postavené iba na jednom verši.
3. Aspoň jeden z veršov, na ktorých je učenie postavené, nie je správne interpretovaný (nesprávna exegéza).
4. Nebol dodržaný postup tvorby učenia podľa zákonov logiky – došlo k porušeniu logického postupu tvorby záverov z predpokladov (premís).

V takýchto prípadoch učenie kategoricky odmietneme, alebo – ak je to možné a užitočné – pristúpime ku korekcii učenia. Na stránkach *Slovo viery* na nebiblické a falošné učenia upozorňujeme v kategórii „Kontradikcie“.

Učenie, ktoré protirečí samo sebe, treba odmietnuť

Nie je nič neobvyklé, že existujú učenia, výklady či vyučovanie, ktoré si protirečia samé sebe. Obsahujú vnútorný protiklad – a také treba bez váhania odmietnuť. Učenie alebo slogan, ktorý protirečí sám sebe, je nezmysel. Platí to úplne všeobecne pre akékoľvek kresťanské či nekresťanské učenie alebo vyhlásenie.

Ilustrujú to dva príklady. Prvým je tvrdenie: *„Marienka je manželka starého mládenca.“* Starý mládenec sa vyznačuje tým, že nemá manželku – výrok je teda nezmyselný. Druhým je okrídlený slogan: *„Boh nenávidí hriech, ale miluje hriešnika.“* Vnútorné protirečenie spočíva v tom, že hriech a hriešnik sú od seba neoddeliteľné – jeden bez druhého neexistujú, lebo hriešnosť je charakteristická vlastnosť hriešnika.

Rozpoznávanie nebiblických a falošných učení má svoju dôležitosť a závažnosť. Boží ľud má stáť v pravde a svetle a šíriť iba pravdu a svetlo Božieho slova a evanjelia. Pravda je o pravde a svetlo je o svetle, lebo v Bohu niet žiadneho obratu zatônenia. Boh sa nemení – je ten istý včera i dnes i naveky (Židom 13:8).

Šírenie učenia, ktoré nie je v zhode s Písmom, je v skutočnosti protirečenie Bohu – a toho by sa Boží ľud vykúpený krvou Božieho Baránka nemal dopúšťať. Nevesta by nemala protirečiť svojmu Ženíchovi.

Písmo vykladá samé seba

Verš alebo text Písma, ktorým sa zaoberáme, vykladáme pomocou iných veršov Písma. Nevykladáme ho svojou skúsenosťou ani skúsenosťou iných. Nevykladáme ho pomocou vedeckých, filozofických alebo iných ľudských poznatkov. Nevykladáme ho na základe výrokov ľudí, aj keby boli akýmikoľvek autoritami – svetskými či cirkevnými. Nevykladáme ho na základe vlastnej fantázie – čo si my myslíme, žeby dané miesto Písma malo znamenať. **Každý výklad, každé učenie Písma musí stáť len na Písme samom.**

Nový zákon vykladá Starý zákon – nie naopak

Čo sa týka vzťahov medzi Starým a Novým zákonom, treba zastávať nasledovný postoj: Starozákonné písma by sme mali čítať očami, počúvať ušami a vnímať mysľou starozákonných pisateľov (prorokov) – a celé Písmo vnímať Kristovou mysľou, čítať očami, počúvať ušami a oznamovať jazykom novozákonných pisateľov.

Táto dôležitá zásada, že Nový zákon vykladá Starý zákon a nie naopak, je odvodená z verša:

> *Kým za dávna mnoho ráz a mnohým spôsobom hovorieval Boh otcom v prorokoch, za týchto posledných dní nám hovoril v Synovi…*
>
> *Židom 1:1–3*